

žalobci přímo ve svém sídle, či dle poukazu žalobce zašle mu ho poštou nebo dráhou. Současně má žalobce zaplatiti hotově kupní cenu, jinak může mu žalovaný odepřítí vydání věci (§ 1062 obč. zák.). Kdyby smlouva mezi spornými stranami byla smlouvou o dílo, bylo by dle § 1170 obč. zák. zapraviti úplatu po dokončení díla. Podnikatel, používaje svého práva zadřizovacího, může odpírati vydání zboží, nezaplatí-li objednatel kupní cenu z ruky do ruky. (Krainz: System V., vydání I., str. 452. II., část prvá, str. 351).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolací soud přidává se k právnímu názoru odvolacího soudu a, poukazuje k jeho odůvodnění, dodává vzhledem k vývodům dovolacího spisu toto: Z toho, že odvolací soud rozebral sporný případ ze všech v úvahu přicházejících hledisk, nelze ho zajisté ještě snad kárati. Ostatně dovolatel sám nevyjadřuje se určitě o tom, jaký právní poměr on ve smlouvě shledává. Tuzemské i cizozemské poměry trhové z doby válečné a nynější doby poválečné jsou obecně známy a netřeba jich proto vyšetřovati a zjišťovati. Obecně známým jest pokles hodnoty peněz a jeho protějšek vzestup hodnoty zboží. Obecně známým jest přirozený důsledek těchto hospodářských poměrů, že, kdo zboží zadává, činí tak jen proti hotovému zaplacení z ruky do ruky a že dřívější předválečné zvyklosti byly po této stránce předstiženy změněnými poměry hospodářskými. Dříve při nadvýrobě byl ve výhodnějším postavení kupitel. O jeho přízeň musel se ucházeti a jemu oproti dispositivním předpisům zákona musel různé výhody poskytovat prodávatel, chtěl-li vůbec zboží odbýti. Dnes pánem situace je ten, kdo má zboží, uchazeč o zboží stal se tím, kdo je hospodářsky v nevýhodě a následkem toho nucen, zřici se toho, co mu vzhledem k jeho dřívější, hospodářsky silnější pozici skytaly obchodní zvyklosti doby předválečné. Není správným tvrzení dovolacího spisu, že žalovaný požadoval placení předem. Smysl celé korespondence byl ten, že žalovaný chtěl automobilový plášť dáti z ruky jen proti současnému hotovému zaplacení. Jakým způsobem by žalující strana uskutečnila placení z ruky do ruky proti vydání automobilového pláště, bylo žalovanému lhostejno. Přirozeně v tom případě, že žalující strana by se rozhodla, zaslati peníze poštou, musela by je dříve dáti na poštu. Žalovaný dostal by je však teprvé, až byly by mu poštou dodány, a týmž okamžikem byl také ochoten, tradiční úkon předseviziti. Ani v tomto případě nejednalo by se tudíž v pravdě o placení předem. Má-li se cena trhově platiti při odevzdání, musí tradiční úkon prodávatele a placení kupitele časově se stýkati. Každé místní dělení tradičního úkonu a placení chová v sobě časové dělení obou těchto úkonů a nemusí prodávatelem býti schváleno. Tímto případem je zejména zaslání zboží dobírkou. K tomu není prodávatel zavázán.

Čís. 534.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n.).

Dohodli-li se manželé za sporu o rozvod manželství od stolu a lože na dobrovolném rozvodu, řídí se příslušnost pro vyřízení žádosti o přeměnu rozvodu v rozluku třetím a nikoli druhým odstavcem §u 20 rozl. zák.

(Rozh. ze dne 1. června 1920, Nd II 7/20.)

Nejvyšší soud, rozhoduje záporný spor o příslušnost mezi krajskými soudy v Novém Jičíně a Českých Budějovicích, jež prohlásily se místně nepřislušnými rozhodnouti o žádosti Vojtěcha B., bytem v Bohumíně, proti Aloisii B-ové, bytem v Českých Budějovicích, o povolení rozluky manželství, usnesl se, že příslušným jest krajský soud v Českých Budějovicích.

Důvody:

Doslov a smysl ustanovení druhého odstavce § 20 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. nasvědčují tomu, že krajský soud v Čes. Budějovicích neprávem se prohlásil nepřislušným rozhodnouti o shora uvedené žádosti o rozluku. Spor zahájený u kraj. soudu v Nov. Jičíně žalobou Aloisie B-ové proti jejímu manželovi Vojtěchu B-ovi o rozvod jich manželství od stolu a lože, skončil smírem, který rozvádění manželé při ústním líčení ze dne 23. listopadu 1909 spolu uzavřeli, dohodnuvše se na tom, že manželství se rozvádí od stolu a lože, načež procesní soud svým předsedou prohlásil usnesení, že se manželství mezi žalobkyní a žalovaným dobrovolně rozvádí. Jak z ustanovení §§ 103, 105 obč. zák., a § 3 dvor. dekretu ze dne 23. srpna 1819, čís. 1595 sb. z. s. a §u 3 nařízení min. sprav. ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. z. vyplývá, nejde při dobrovolném rozvodu, o nějž se pokusí procesnímu soudu jest uloženo, nikterak o rozhodnutí soudní, nýbrž, shodly-li se ve sporu manželé, povolivše sobě navzájem dobrovolný rozvod, jest povinností soudu pouze, aby potvrdil tuto shodu a z ní vyplývající dobrovolně povolený rozvod manželství od stolu a lože. V takovémto případě nelze tedy mluvit o rozhodnutí sporu o rozvod, nýbrž věc dlužno posuzovati tak, jakoby oba manželé byli hned z počátku učinili návrh na povolení dobrovolného rozvodu; opáčný náhled nelze odůvodniti poukazem na předpis § 17 cit. zákona čís. 320/19 sb. z. a n., jenž s ustanovením § 20 téhož zákona, jednajícím o příslušnosti, nemá co činiti. Poněvadž dle toho, co bylo řečeno, v případě, o nějž zde jde, jest pro příslušnost k rozhodnutí o žádosti za rozluku směrodatný odstavce třetí § 20 cit. zák., a Aloisie B-ová, proti níž žádost jejího manžela směřuje, bydlí v Českých Budějovicích, jest výrok shora uvedený ospravedlněn.

Čís. 535.

Projednán-li rozlukový spor bez přivzetí obhájce manželského svazku, trpí řízení zmatečností, již povšimnouti si jest povinností opravné stolice, třebaže opravný prostředek týkal se pouze otázky zavinění na rozluce.

(Plenární usnesení ze dne 7. června 1920, č. pres. 426/20.)

Manželem žalováno o rozluku židovského manželství z důvodu manželčiny duševní choroby. První soud zřídil obhájce svazku manželského, ale na rekurs žalobcův vrchní soud zemský jako soud rekursní usnesení to zrušil a uložil prvému soudu, aby spor projednal bez obhájce svazku